

Harmadik díjazott

V. MAJZIK MÁRIA

szakrális szobrászatot újító formavilága

MAGYAR ÖRÖKSÉG

V. Majzik Mária külön utat jelent a mai képzőművészetben. Míg a mai, hivalkodóan modernkedő világunkban a könnyen feledett Kovács Margit a XX. századi magyar képzőművészet megújítója volt és maradt is azok számára, akik a művészetben politika- és divatmentesen az értékeket kívánják csodálni, befogadni, megőrizni s átadni, addig V. Majzik Mária a XX. századból a XXI. századba átívelő munkásságával nem csak a kerámiaművészet megújítójának tekinthető az ősi technika egyszerűségének újraértelmezésével és a szobrászat eszközeinek formai megújításával, de az egyházművészet formai megújítójának is. Kizárólag natúr kerámiát alkalmazva kerül minden művies megoldást. Ma, amikor a technika uralkodik a kerámiaművészetben, V. Majzik Mária mázatlan, natúr formában alkalmazza az agyagot, természetességében engedi érvényesülni. Munkái letisztult gondolkodásmódot tükröznek. Mesterien sűrít, kiválóan jellemez, s mindezt leegyszerűsített formákban fejezi ki. Jellemző a kéz és arc hangsúlyozottsága, a lényegre összpontosítanak. Alkotásai, kompozíciói rendkívül gazdag gondolat- és érzésvilágot mutatnak, tökéletes egységek. Méltán mondható, hogy a szakrális művészet teljes megújítója, a mai magyar képzőművészet egyedülálló, a kerámia és a szobrászat határvonalán álló, stílussteremtő mestere. Szobrainak és domborműveinek spirituális kisugárzása van, mely már egyházi munkáit megelőző szobrain át is érezhető volt. Ez a kisugárzás nem csupán a bibliai témáknak köszönhető. A gondolkodásmódja, egyedi látásmódja, a látás képessége, a teljesség megragadásának képessége predesztinálja munkáit arra, hogy ezzel a művészi sajátossággal rendelkezzenek. Alkotásainak titka talán abban rejlik, hogy alkotójuk nem csak ábrázol, hanem láttatni képes. S mint tudjuk, láttatni csak az tud, aki maga is lát. Nem véletlen a korábbi kiállításain tapasztalt, nemzeti hovatartozástól független, egyetemleges visszajelzések pozitív kritikája, amely az európai emberektől a távolkeleti, indiai, japán, valamint amerikai emberek megegyező véleményében foglalható össze: művészete a „lélek művészete”. Szinte törvényszerű, hogy művészi útja a szakralitás felé mozdult. Ösztönösen is egy mély, belső elhivatottságból, a művészi teljesség igényétől is hajtva, valamint abból a tudatosodott vágyából, hogy az imádság szent helyeinek adózva a

művészet szentségét felmutassa: a legnagyobb alázattal, felelősséggel, ugyanakkor a legnagyobb fizikai győtrelemmel. Hiszen hatalmas, megfeszített munkát vállalt el, mind fizikai, mind szellemi értelemben: megragadni a megragadhatatlant, kifejezni a kifejezhetetlent, s amitől mindig idegenkedett, az ábrázolás ridegségétől, most végre ábrázolni a láthatatlant: a lélek minőségét, a lélek állapotait, a lélek halhatatlanságát. Felmutatni a krisztusi szenvedést, oly módon, hogy ő maga alapvetően „nem a szenvedés-típusú alkotókhöz tartozik, hanem a szeretet-típusúakhoz”, mint azt Zalán Tibor megfogalmazta. „Azokhoz, akik rejteni képesek a bennük végbemenő drámákat”. Zalán Tibor a jóság világra való kiterjesztésével jellemzi V. Majzik Mária művészetének egyik aspektusát. „Lehet ugyanis a világnak egy ilyen, némiképp krisztusi – nem a szenvedő, hanem szerető Krisztusra gondolunk – nézőpontja is, és kell is, hogy legyen, - írja a költő -, noha ettől is elszoktunk már”.

A parajdi római katolikus templom szentélyében egyértelműen jelen vannak a művészetét jellemző rendezőelvek: a templom két fő domborműve, az oltár fölött bal és jobb oldalt – pont és ellenpontként – látható újszövetségi jelenetek Jézus születését és Jézus halálát, a Pietát ábrázolják. E két hatalmas dombormű fölé magasodik a feszület, a már halott Krisztus megjelenítésével. Az emberi boldogság és fájdalom a Megváltó születésekor a legszebb örömünk, fájdalmunk a halálakor a legnagyobb fájdalmunk. A domborműveken embercsoportok magasodnak fölénk, kortalanul, időtlenül, örök érvényű közösségi örömünk és fájdalmunk szimbólumaiként ível a két, táblaképre emlékeztető jelenet korokon át az emberi élet küzdelmeinek határain. Fölöttük a feszület a megfeszített Krisztussal az örök áldozathozatal, a megváltás megtestesítése. Ő a válasz kérdéseinkre, ő az út, amelynek nincs vége, mert ő az örökélet. Ez a szeretet végső diadala. A Corpust a feszülettel a fűzfa lombozatára emlékeztető módon, a feszület csúcspontjától kétoldalt szimmetrikusan elhelyezkedve hármass ívben lefelé szálló galambok övezik. A galambok íve az Erdélyt jellemző, lélek megtartó hit erejét szimbolizáló útszéli „pléh-Krisztusok” félkörös lezárását idézi. A lefelé szálló galambok üzenete: Jézus az áldozatot az emberekért hozta, s ez az áldozat viasszaszáll az emberekre. A kereszt csúcsa fölött közvetlenül felfelé szálló galamb a Szentháromságra utal. Szigorú, rend, fegyelem, összhang, harmónia uralkodik. Tisztaság, szelídség, béke.

Greguss Ferenc író a *Nővérek* című bronzszobor avató beszédében a szobor szépségének titkát kutatva így jellemezte az alkotást: „Elsősorban letisztult harmóniája és egyszerűsége miatt.

Mintha a görög művészet intene felénk. Az Athéni Nemzeti Régészeti Múzeumban Hégészó síremlékén láttam ilyen lágyan ívelő vonalakat. Ám ez a szobor nem a halál szomorúságát, hanem az élet megőrzésének magasztos küldetését hirdeti. Mintha egy német himnusz zengene benne.”. Fónyad László, a Dél-pesti Kórház főigazgatója az intézménye előtt felállított bronzszobrot levelében így köszöntötte: „A Teremtett Világ a lélek épülésével teljes. Áldott az a művész, aki tehetségével a szolgálatosoknak üzen.” S számtalan vélemény hangzik és hangzott el, amelyek V. Majzik Mária alkotásainak lelki „élményt” nyújtó vonatkozásait köszönik. „Elhagyott mindent, ami fölösleges, és felmutatta a lényegét úgy, hogy helyére rakta az értékeket, s ezzel feltárta az élet titkait. Tette mindezt úgy, hogy ami mögötte és fölötte van, szinte ablakot nyit a tökéletességre, nem másra, mint feléd, Uram.” – írta Hertelendi Péter a parajdi templom szentelésére. „Ahogy az ember körülnéz, lenyűgöző értékekben gyönyörködhet. Hétköznapi nyelven úgy is fogalmazhatnám, hogy itt a minőség „parádéjának” seregszemléje látható. Mindez csodálatos balzsamként hat. Itt a falakat változékony szépségek s az öröklét stigmái borítják.”

A művészet legnagyobbjait jellemző öserővel alkot. Hosszú hónapokon át érleli a gondolatokat, majd a mázsányi agyagtömbök előtt már csak a megvalósítás öröme és gyötrelme marad. Egyedül az agyaggal érzi igazából otthon magát. Az alkotásban öntörvényű, senkit nem követ, csak belső hangjait, csak a megérlelődött gondolatot. Így teremt rendet, tisztaságot alkotásaival. Egyrészt ebből a hatalmas belső erőből, másrészt a mázsányi súlyokból születnek hatalmas, több méteres domborművei, amelyeket légiesnek, festőinek mondanak, amelyeket zeneiség lebeg át, amelyeknek szigorú ritmusuk van. Hajlatok, ívek dinamikája jellemzi munkáit, megkomponált tökéletes egységek. Mint Zalán Tibor fogalmazta meg évekkel ezelőtt: „Ezeknek a szobroknak nincs testi létük a szó szoros értelmében, csak arclétük, fejlétük, ívlétük van.” Z. Bartalus Ilona, a világhírű zenepedagógus a Marczibányi téri Kodály iskola aulájában avatott *Zene* című dombormű avatásakor zeneileg elemezte az alkotást. „Nem mindennapi témát láthatunk, nem mindennapi feldolgozásban. Egy hattételes agyagszimfóniát – illetve agyagszvitet – láthatunk, amelyben a szimmetria, a rend, a tisztaság dominál. Kristálytisza forrásművészet jellemzi a művet, amely boltív formájában tárul elénk, s amelyben megkapjuk az ismétlés örömét és visszatérés örömét egyaránt...A legfontosabb alkotói alapelvet valósítja meg: jó zene, érdekfeszítő zene elképzelhetetlen ismétlés nélkül.” Isten az ásványokban alszik, a növényekben ébred, az állatokban jár, az emberben pedig gondolkodik. – s hadd tegyem hozzá - , Isten Majzik

Máriában énekel is.” Bartalus Ilona ezt a domborművet elénekelte azon az avató ünnepségen, hiszen valóban zeneműként is él ez az alkotás.

A Élet élni akar. In memoriam A.F. című domborművéről a *Demokrata* újságírója remekműként ír, de ugyanez elmondható a Hospice *Madonna*-járól, a hévízi reumatológiai kórház kápolnájáról, a Szabolcs utcai és a Margit kórház kápolnáiról is, a parajdi templomról, a Dabas főterén álló *Szent István emlékmű*-véről és még sok munkájáról. V. Majzik Mária eddigi életműve már önmagában is rendkívüli, meghatározó a magyar képzőművészetben. Nem véletlen, hogy az erdélyi Parajd katolikus templomának domborműveit láván díszpolgárává avatta őt a község. Méltán tüntetjük ki munkásságát Magyar Örökség-díjjal.

Jókai Anna

író

Életrajz

Majzik Mária (*1949. június 29. Bp.) szobrász. Autodidakta (Barcsay Kör), mestere: Zala Tibor. Alkotásai mintázott egyedi terrakotta kislasztikák és domborművek.